

De effecten van vroegtijdige, geïntegreerde palliatieve en respiratoire zorg voor ernstig zieke patiënten met kortademigheid – een gerandomiseerde klinische studie

Higginson I J, Bausewein C, Reilly C C, Gao W, Gysels M, Dzingina M, McCrone P, Booth S, Jolley C J, Moxham J. The Lancet Respiratory Medicine, published online 29 October 2014, doi: 10.1016/S2213-2600 (14) 70226-7.

De afgelopen jaren is er steeds meer aandacht gekomen voor vroegtijdige integratie van palliatieve zorg voor ernstig zieke patiënten. Tot op heden zijn er behalve veel kwalitatief en beschrijvend onderzoek slechts vier klinische studies uitgevoerd die de effecten onderzochten van vroegtijdige palliatieve zorg, waarvan drie studies werden uitgevoerd bij kankerpatiënten.

Kortademigheid is een veelvoorkomend symptoom bij ernstige chronische aandoeningen dat behalve ongemak en angst, ook sociale isolatie kan veroorzaken. Plotselinge benauwdheid of kortademigheid is beangstigend voor zowel de patiënt als zijn naasten en resulteert vaak in een spoedopname in het ziekenhuis en hoge kosten.

Professor Higginson en haar collega-onderzoekers, verbonden aan het King's College ziekenhuis in Londen, ontwikkelden een innovatieve interventie, de 'Breathlessness Support Service', waarin palliatieve zorg, respiratoire zorg, fysio- en ergotherapie geïntegreerd werden. De interventie is gericht op de behandeling van patiënten die lijden aan een ernstige aandoening, en refractaire (onbehandelbare) kortademigheid en vaak complexe zorgnoden hebben. Via de 'Breathlessness Support Service' worden vroegtijdig fysieke, emotionele, psychologische en spirituele problemen beoordeeld en behandeld, evenals problemen van de luchtwegen en fysiotherapeutische noden. Daarnaast krijgt de patiënt persoonlijke informatie en een aantal niet-farmacologische interventies zoals een ventilator en ademhalingsoefeningen. Ook wordt een crisisplan opgesteld.

In een gerandomiseerde klinische studie werd onderzocht wat de effecten zijn van deze interventie na zes weken. De onderzoekers vergeleken uitkomsten bij patiënten die de 'Breathlessness Support Service' ontvingen met uitkomsten bij patiënten van een controlegroep die standaardzorg ontvingen. Deze studie toonde aan dat de 105 patiënten die de 'Breathlessness Support Service' ontvingen zichzelf na zes weken tijd aanzienlijk beter in staat achtten om te gaan met kortademigheid. Deze zogenaamde 'breathlessness mastery', het gevoel controle te hebben over kortademigheid, het

kunnen beheersen van de situatie - wat effect heeft op de kwaliteit van leven en functionele status, was gemiddeld 16% hoger bij de patiënten die de 'Breathlessness Support Service' ontvingen.

Hoewel de effecten van de interventie op de secundaire uitkomstmaten niet significant waren, werd er in vergelijking met de controlegroep wel een verbetering waargenomen in het vermogen tot (ADL-)activiteiten van het dagelijks leven en werd er minder vaak depressie en kortademigheid bij inspanning waargenomen bij de patiënten van de 'Breathlessness Support Service' groep. Ook werd een effect van de interventie gevonden op 'overleving'. Het verschil tussen de interventie- en de controlegroep na zes maanden was dat 50 van de 53 (94%) patiënten van de interventiegroep nog in leven waren, tegenover 39 van de 52 (75%) patiënten in de controlegroep. Echter, omdat 'overleving' ook een secundaire uitkomstmaat was, dient deze uitkomst met enige voorzichtigheid behandeld en verder onderzocht te worden. Er werden geen verschillen gevonden in kosten, wat betekent dat de 'Breathlessness Support Service' niet duurder was dan standaardzorg.

Link naar het volledige artikel:

<http://download.thelancet.com/pdfs/journals/lanres/PIIS2213260014702267.pdf?id=gaatdeFlmkQqCagbEZqOu>